

Adam Karpiński

"Oświeceniowe wiersze o porach roku wobec dziedzictwa Jana Kochanowskiego", Teresa Kostkiewiczowa, "Pamiętnik Literacki" z.4 (1980) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 24/3 (81), 216

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ KONIECZNA Aleksandra: Stan zagrożenia. (Problematyka alienacji w poezji Wisławy Szymborskiej). "Prace Naukowe UŚl." nr 328. Prace Historycznoliterackie nr 14. Katowice 1980, s. 82-103.

Autorka omawia relacje zachodzące między człowiekiem - podmiotem poezji a otaczającym go światem. Przebadanie tych relacji wskazuje na wszechstronne wyalienowanie ich podmiotu. "Człowiek w teatrze świata" - taką formułę autoalienacji proponuje autorka. Ukazuje także dystans osoby wobec świata natury i kultury oraz językowe konsekwencje "samotności wśród ludzi". Wyobcowanie języka wobec świadomości oraz dewaluacja komunikacyjnej idei słowa to kolejna konsekwencja (i równocześnie przyczyna) sytuacji człowieka jako wyalienowanego. Autorka omawia także, obecne u poetki, wskazania wyjścia z niemożności porozumienia poprzez "bezpośrednią komunikację serc w milczeniu".

BP/81/49

A.Naw.

/II/ KOSTKIEWICZOWA Teresa: Oświeceniowe wiersze o porach roku wobec dziedzictwa Jana Kochanowskiego. "Famiętnik Literacki" 1980 z. 4 s. 105-114.

Autorka zestawia, uformowane przez Kochanowskiego, sposoby mówienia o porach roku z XVIII-wiecznymi opracowaniami tego tematu, utworami: Drużbackiej, Bohomolca i Naruszewicza. Omawiając motyw pór roku w poezji czarnoleskiej akcentuje przede wszystkim jego głęboki sens (znak transcendentnego porządku świata i ilustracja losu ludzkiego), a także specyficzną szatę stylistyczną, wspomagającą dążenie poety do syntetycznego ujęcia tematu. W dokonaniach Kochanowskiego dostrzega także wzór wytyczający, a zarazem ograniczający działalność poetów oświeceniowych. Podkreślając trwałość tradycji czarnoleskiej, zwraca uwagę na zacieranie istotnych sensów renesansowej interpretacji fenomenu pór roku oraz na ztracanie metaforycznej perspektywy spojrzenia i rozbijanie syntetycznej wizji świata natury.

BP/81/50

A.K.